

رئیس باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگوی تفصیلی با ایسکانیوز:

بیش از ۲ هزار انجمن علمی-دانشجویی برای کمک به طرح پایش بسیج شدند / دانشجویان دانشگاه آزاد منتظر چه تحولاتی در انجمن‌های علمی باشند؟

پس از تغییر در ساختار دانشگاه آزاد اسلامی، مسئولیت نظارت و هدایت ۲ هزار و ۲۰۰ انجمن علمی دانشجویی به باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی منتقل شد؛ اما با این تغییرات دانشجویان عضو انجمن‌های علمی باید منتظر چه تغییراتی باشند؟

به گزارش گروه دانشگاه ایسکانیوز، پس از تغییر در ساختار دانشگاه آزاد اسلامی، مسئولیت نظارت و هدایت انجمن‌های علمی دانشجویی از معاونت پژوهشی به باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی منتقل شد. تاکنون ۲ هزار و ۲۰۰ انجمن علمی دانشجویی در سطح واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی ثبت شده است؛ اما تمام این انجمن‌های علمی فعال نیستند. برای دریافت پاسخ این سوال که دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی شاهد چه تحولاتی در انجمن‌های علمی دانشجویی خواهند بود به سراغ بابک نگاهداری، رئیس باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی رفته و گفت‌وگویی داشتیم که در ادامه شاهد آن هستید.

تغییر مسئولیت هدایت و نظارت بر انجمن‌های علمی دانشجویی از معاونت پژوهشی به باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان به چه دلیل انجام شد و در ماهیت انجمن‌های علمی دانشجویی چه تغییراتی ایجاد خواهد کرد؟

در دوره جدید مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی مدیریت و هدایت فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجویی در باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان متمرکز شده است؛ این تغییر به منظور اینکه یکپارچگی مدیریت و برنامه‌ریزی وجود داشته باشد صورت گرفت. در گذشته شاید حس دوگانه و هم‌پوشانی بین فعالیت باشگاه و انجمن‌های علمی دانشجویی وجود داشت.

در باشگاه پژوهشگران جوان محوریت فعالیت‌ها روی حمایت‌ها و تسهیلات متمرکز بود؛ اما اکنون روی فعالیت‌ها، اقدامات باشگاه و انجمن‌ها تمرکز خواهد شد. آیین‌نامه ایجاد لیگ‌ها و مسابقات علمی، فناوریانه و اندیشه‌ورزانه ابلاغ شده است و هر یک از استان‌ها مسئولیت برگزاری یک لیگ یا مسابقه ملی را برعهده خواهند داشت. انجمن‌های علمی دانشجویی هم در کنار فعالیت‌های مرسوم خود، توانمندسازی و آموزش دانشجویان در زمینه فعالیت‌های علمی و برگزاری بازدیدهای علمی را برعهده خواهند داشت؛ به عبارتی انجمن علمی محلی برای تمرین دانشجویانی خواهد بود که در آینده محققان، پژوهشگر، فناوران و استادان دانشگاه خواهند شد. در باشگاه پژوهشگران محیطی برای دانشجویان عضو انجمن علمی فراهم خواهد شد تا در قالب کار گروهی عملی فعالیت‌های پژوهشی و فناوری را یاد بگیرند؛ برای اینکه ارتباط انجمن و باشگاه حفظ شود، انجمن‌ها می‌توانند در قالب ارائه تیم‌های علمی و فناوری در لیگ‌های مختلف مسابقات باشگاه پژوهشگران شرکت کنند. اگر در این مسابقات موفقیت‌هایی به دست آورده و منتخب شوند از طرف باشگاه طرح‌های پژوهشی در موضوع همان ارائه‌های مسابقات به افراد منتخب اعطا می‌شود.

بودجه و حمایت مالی انجمن‌های علمی چه تغییراتی کرده است؟

تصمیمی که در نشست‌های برنامه و بودجه دانشگاه اتخاذ شد، مبنی بر این است که هر انجمن علمی دانشجویی فعال به میزان ۵۰ میلیون ریال بودجه در اختیار داشته باشد و این سرانه در برنامه بودجه سال ۹۸-۹۹ دانشگاه در نظر گرفته شده است. پرداخت بودجه به انجمن‌های علمی دانشجویی منوط به ارزیابی و رتبه‌بندی انجمن‌های علمی دانشجویی است؛ نظام ارزیابی و رتبه‌بندی انجمن‌های علمی دانشجویی تا پیش از این در دانشگاه آزاد اسلامی وجود نداشت. در همین راستا نیز برای ارزیابی فعالیت انجمن‌ها معیار روشنی وجود نداشت. تخصیص سرانه با توجه به فعالیت‌های انجمن‌ها پرداخت خواهد شد.

انجمن‌های علمی دانشجویی در طرح پایش (پژوهش اثرگذار یکپارچه شبکه‌ای) چه نقشی ایفا خواهند کرد؟

برنامه علمی پایش برنامه‌ای محوری برای همه فعالیت‌های دانشگاه آزاد اسلامی است. در ۲۴ بخشنامه‌ای که تاکنون نوشته، اصلاح یا تکمیل شده است. محوریت‌دادن به طرح پایش، انجام پژوهش و فعالیت علمی مبتنی بر رفع نیازها و پاسخگویی به مسئل کشور رویکرد اصلی مسئولان دانشگاه بود. در فعالیت باشگاه پژوهشگران و انجمن‌های دانشجویی نیز همینطور است. در مسابقات باشگاه اینکه هر یک از استان‌ها متولی برگزاری چه نوع لیگ و مسابقه‌ای باشند بستگی به موضوع طرح پایش آن استان دارد. برنامه پایش پیشران برنامه‌های دانشگاه آزاد است و این سخن شعار نیست، بلکه آیین‌نامه‌های ابلاغی هم رویکردمحور بودن پایش را نشان می‌دهد. تشویق مقالات و اعطای مأموریت‌های مطالعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی نیز در راستای طرح پایش اصلاح شده است.

باتوجه به ثبت ۲ هزار و ۲۰۰ انجمن علمی دانشجویی در دانشگاه آزاد اسلامی چه تعداد اتحادیه انجمن علمی دانشجویی ثبت شده دارد و چه برنامه‌ای برای ایجاد این اتحادیه‌ها دارید؟

در حال حاضر هیچ اتحادیه انجمن علمی دانشجویی در دانشگاه آزاد اسلامی ثبت نشده است؛ هم‌اکنون راه‌اندازی کنسرسیوم‌ها در دستورکار پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی قرار دارد که در این طرح مراکز تحقیقاتی در زمینه‌های مختلف و در قالب کنسرسیوم‌ها هم‌افزایی خواهند داشت؛ تشکیل کنسرسیوم‌ها یا اتحادیه‌های انجمن‌های علمی در دستورکار بعدی قرار دارد.

در عصر کنونی علوم تک‌ساختی به علوم بین‌رشته‌ای و چندوجهی توسعه یافته است

تشکیل انجمن‌های علمی بین‌رشته‌ای مطرح است و رویکرد چند رشته‌ای به علوم به مرور در حال غالب شدن به رویکرد تک‌وجهی است؛ برای اینکه انجمن‌های علمی آورده‌ای بیشتر از آنچه در دانشگاه‌ها ارائه می‌دهند داشته باشند، ورود آن‌ها به مسائل بین‌رشته‌ای یا چند رشته‌ای موثر و لازم است. تشکیل انجمن‌های بین‌رشته‌ای می‌تواند بسیار راه‌گشا باشد؛ چراکه دانشگاه‌ها فقط به دنبال موضوعات تک‌رشته‌ای هستند و اگر انجمن‌های علمی نیز مانند دانشگاه‌ها صرفاً در حوزه تک‌رشته‌ای فعالیت داشته باشند آورده‌ای بیشتر از آموزش‌های رسمی نخواهند داشت. در حالی که باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان و انجمن‌های علمی مأموریت دارند آنچه در دانشگاه به دانشجویان آموزش داده نمی‌شود و در برنامه رسمی آموزش رشته‌ها وجود ندارد، در قالب فعالیت‌های انجمنی و باشگاهی این توانمندسازی‌ها را انجام دهند. یکی از حوزه‌های توانمندسازی ورود به موضوعات بین‌رشته‌ای یا چند رشته‌ای بوده و حوزه دیگر طرح موضوعات آموزشی روز و نوین است؛ این اهداف نیز از طریق ایجاد کنسرسیوم بین رشته‌های مختلف می‌تواند محقق شود.

یکی از دغدغه‌های اعضای انجمن علمی، میزان مشارکت استادان و نحوه همکاری اعضای هیئت علمی دانشگاه با این انجمن‌ها است، به نظر شما باید چه نقشی در ارکان و فعالیت‌های انجمن‌های علمی دانشجویی داشته باشند؟

وجود یک استاد به عنوان محور فعالیت‌های دانشجویی نکته مثبتی است؛ اما این موضوع باید تحت تولی‌گری و رهبری کامل قرار گیرد؛ شاید به‌کارگیری استادان در انجمن‌های علمی به صورت تصدی‌گری مدیریتی این انجمن‌ها فکر خوبی نباشد؛ چون دانشجویان باید محور مدیریت این انجمن‌ها باشند تا هم نحوه کار تیمی و هم توانمندسازی‌های مدیریتی را یاد بگیرند؛ ولی وجود سایه استادی علاقه‌مند و دلسوز بالای سر انجمن‌های علمی بد نیست. حضور اعضای هیئت علمی در سطح هدایت کلی و رهبری انجمن‌های علمی یا در برگزاری مسابقات و لیگ‌ها که استادان می‌توانند به عنوان مربی تیم‌های تخصصی مختلفی حضور داشته باشند، ضروری است. البته حضور استادان به عنوان مربی در مسابقات به این معنی نیست که یک عضو هیئت علمی به عنوان عضو انجمن و تیم تخصصی باشد، بلکه منظور این است که بیشتر در نقش هدایت کلی و رهبری تیم‌های دانشجویی ایفای نقش کنند. اعضای هیئت علمی دانشگاه با توجه به رتبه علمی باید ساعاتی در دانشگاه‌ها برای راهنمایی و پاسخگویی به دانشجویان یا انجام فعالیت پژوهشی حضور داشته باشند که به عنوان ساعات موظفی یاد می‌شود، استادان به عنوان مربی در مسابقات و حامی انجمن‌های علمی فعالیت می‌کنند و این حضور به عنوان ساعت موظفی پژوهشی استادان محاسبه خواهد شد.

فعالیت ۱۰ درصدی انجمن‌های علمی دانشجویی در سطح واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی

بر اساس اطلاعات اعلامی از سوی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی در سطح کشور، تاکنون تعداد ۲ هزار و ۲۰۰ انجمن علمی دانشجویی در گروه‌های مختلف آموزشی ثبت شده است که در سال گذشته تحصیلی بر اساس گزارش تخصیص بودجه تعداد ۲۱۳ انجمن علمی فعالیت داشته‌اند، البته تعدادی از انجمن‌های علمی نیز دارای فعالیت بوده‌اند که یا فعالیت آن‌ها نیاز به تخصیص بودجه نداشته و یا هزینه‌های صورت گرفته در گزارشات مالی آن واحد اعلام نشده است.

از این تعداد انجمن علمی دانشجویی بیشترین انجمن ثبت شده در بین رشته‌های ثبت شده مربوط به حوزه علوم انسانی با ۸۸۷ انجمن است؛ همچنین ۸۶۷ انجمن در حوزه رشته‌های فنی و مهندسی ثبت شده‌اند، سهم رشته‌های علوم پایه ۲۷۶ انجمن و سهم رشته‌های علوم پزشکی نیز ۱۱۸ انجمن است، کمترین تعداد انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه رشته‌های هنر و معماری با ۵۲ انجمن ثبت شده است.

از نظر پراکندگی جغرافیایی، انجمن‌های علمی ثبت شده واحدهای استان تهران با ۲۹۴ انجمن در رده نخست قرار داشته و استان‌های

فارس با ۲۱۰ و اصفهان ۱۵۶ انجمن علمی در رتبه‌های دوم و سوم قرار دارند؛ همچنین ۱۵۱ انجمن علمی نیز در استان خوزستان به عنوان چهارمین استان دارای بیشترین تعداد انجمن علمی ثبت شده‌اند؛ یک هزار و ۳۸۹ انجمن علمی دانشجویی دیگر نیز در سطح ۳۰ استان دیگر کشور پراکنده شده است.

انتهای پیام